

Ο μύθος της Αράχνης

Μια φορά κι έναν καιρό, σε μια αρχαία πόλη της Λυδίας, ξακουστή για τα υφαντά της ζούσε μια νεαρή κοπέλα που την έλεγαν Αράχνη. Η Αράχνη, όπως καταλαβαίνετε, δεν ήταν οποιασδήποτε κοπέλα· ξεχώριζε ανάμεσα σε όλες τις υφάντρες της περιοχής ως η πιο επιδέξια και η πιο ικανή. Τόσο ξακουστή ήταν η φήμη της που ακόμη και οι Νύμφες πήγαιναν για να θαυμάσουν τα έργα της. Έφτανε να αγγίξει με τα χέρια της τις κλωστές κι εκείνες, θαρρείς σαν μαγεμένες, υπάκουαν στη θέληση της και μεταμορφώνονταν σε υφαντά σαν έργα τέχνης, με σχέδια ζωντανά, σαν να είχαν ψυχή. Λουλούδια, ποτάμια, θεοί και άνθρωποι ξεπηδούσαν από τον αργαλειό της κάνοντας τους πάντες να σταματούν με δέος μπροστά στα αριστουργήματα της και να σιγοψιθυρίζουν ότι τα έργα της είχαν σίγουρα κάτι θεϊκό. Άλλωστε όλοι πίστευαν ότι η ίδια η Αθηνά της είχε διδάξει την τέχνη της υφαντικής.

Ωστόσο, η Αράχνη ποτέ δεν παραδέχθηκε ότι το ταλέντο της το όφειλε στη θεά. Ήταν τόσο περήφανη για την τέχνη της που άρχισε να λέει στους άλλους πως κανείς, ούτε καν η ίδια η Αθηνά, δεν θα μπορούσε να τη συναγωνιστεί. Οι άνθρωποι τρομαγμένοι της έλεγαν ότι αυτό είναι αλαζονεία, όμως εκείνη δεν νοιαζόταν. Έβλεπε τα λαμπερά χρώματα των υφαντών της, τα μοναδικά, σχεδόν ζωντανά σχέδια της και ήταν σίγουρη πως μπορούσε να ξεπεράσει ακόμα και τη θεά της σοφίας και της τέχνης.

Τα προκλητικά της λόγια δεν άργησαν να φτάσουν στα θεϊκά αυτιά της Αθηνάς και αποφάσισε να δώσει ένα μάθημα στην αλαζονική θνητή, για να μετανοήσει για τα λόγια της.

Έτσι ξεχύθηκε από τον Όλυμπο και μεταμορφωμένη σε γριά την πλησίασε και της είπε:

- “Αράχνη, μην καυχιέσαι τόσο για τα έργα σου. Κανείς θνητός δεν μπόρεσε ποτέ να ξεπεράσει τους θεούς. Πάψε πια να προκαλείς τη θεϊκή οργή! Ζήτη συγγνώμη και δείξε ταπεινότητα!”

Η Αράχνη όμως γέλασε με τα λόγια της γριάς.

- “Κι η ίδια η Αθηνά να ερχόταν εδώ μπροστά μου θα τη νικούσα σε διαγωνισμό υφαντικής!”

Τέτοια αλαζονεία! Αυτό σίγουρα η θεά δεν μπορούσε να το αφήσει ατιμώρητο. Μειάς πέταξε από πάνω της τα κουρέλια της γριάς και πήρε την αληθινή της μορφή. Πανύψηλη και λαμπερή με μάτια που σπίθιζαν σαν τη φωτιά. Η Αράχνη πάγωσε αλλά σίγουρη για τον εαυτό της δεν δείλιασε ούτε στιγμή. Η ματιά της θεάς στάθηκε πάνω στην αγέρωχη νέα και με φωνή δυνατή της είπε:

“Ας γίνει λοιπόν ο διαγωνισμός που τόσο επιθυμείς!”

Άρχισαν και οι δύο να υφαίνουν με γοργούς ρυθμούς. Στα χέρια τους η σαΐτα έμοιαζε με γρήγορο καράβι που ταξίδευε το πορφυρό υφάδι απ’ άκρη σ’ άκρη στο στημόνι του αργαλειού. Τα πόδια τους χόρευαν πάνω στα πατήματα του αργαλειού σαν να εκτελούσαν μια αρμονική χορογραφία. Πετούσαν θαρρείς τα χέρια και τα πόδια τους και η κάθε τους κίνηση έμοιαζε μαγική.

Τόσο αρμονικά και επιδέξια ύφαιναν και οι δύο που κανείς δεν θα μπορούσε να ξεχωρίσει ποια είναι η θεά και ποια η θνητή.

Ο αργαλειός τους δεν ύφαινε απλά κλωστές. Απέκτησε φωνή και αφηγήθηκε ιστορίες.

Ο μύθος της Αράχνης

Η Αθηνά ύφανε εικόνες τέλειες, γεμάτες αρμονία και ισορροπία με κάθε κλωστή να υφαίνει την ιστορία τους σύμπαντος και το μεγαλείο των θεών. Θέλησε όμως ακόμη και τώρα -την τελευταία στιγμή- να συνενώσει την νεαρή υφάντρα και να της θυμίσει ότι οι θνητοί δεν ξεπερνούν τα όρια τους και δεν ξεφεύγουν από τον δρόμο που τους όρισαν οι θεοί. Έτσι στις τέσσερις γωνίες του έργου της απεικόνισε ανθρώπους που έχασαν θαρρείς τα λογικά τους, αμφισβήτησαν τη δύναμη των θεών και γι' αυτό τιμωρήθηκαν. Τί θεοί θα ήταν άλλωστε αν δεν μπορούσαν να διαφυλάξουν την τάξη;

Η Αράχνη ωστόσο δεν φάνηκε να τρομάζει ούτε να αλλάζει γνώμη. Με θάρρος - ή μήπως θράσος; - ύφανε τις αδυναμίες των θεών. Σκηνές που απεικόνιζαν με λεπτομέρεια τα ερωτικά τους “κολπάκια” για να ξεγελάσουν όμορφες θνητές και να πλαγιάσουν μαζί τους αδιαφορώντας για τον πόνο που προκαλούσαν. Είναι άλλωστε γνωστό πόσο ευρηματικός στις μεταμορφώσεις ήταν ο παντοδύναμος Δίας, ο βασιλιάς θεών και ανθρώπων. Μια ταύρος, μια κύκνος, μια χρυσή βροχή και πάει λέγοντας...

Με χρώματα ζωντανά και εντυπωσιακά ύφανε με τόλμη μια άλλη αλήθεια· μια αλήθεια που κανείς δεν θα τολμούσε ποτέ να πει. Και ύφανε την ιστορία της με τόση τέχνη και επιδεξιότητα που οι θεοί έμοιαζαν να ξεπηδούν από το πανί εκεί μπροστά στα μάτια τους.

Η θεά Αθηνά έκπληκτη απέμεινε να κοιτάζει με δέος το έργο της νέας γυναίκας. Το υφαντό της δεν ήταν απλά όμορφο. Ήταν τέλειο! Ήταν το έργο μιας θνητής που ξεπερνούσε ακόμη και το δικό της σε επιδεξιότητα και τέχνη. Και όχι μονάχα αυτό αλλά και οι ιστορίες που ξεδιπλώνονταν πάνω του ήταν αληθινές.

“Πώς τόλμησε λοιπόν αυτή η θνητή;” Η Αθηνά κυριεύτηκε από φθόνο και οργή για το θράσος - ή μήπως θάρρος; - της κοπέλας.

“Τόλμησε να κοροϊδέψεις τους θεούς και να παραβλέψεις τη θέση σου ως θνητής. Θα τιμωρηθείς, όπως σου αξίζει!” είπε και μεμιάς έσκισε στα δύο το αψεγάδιαστο υφαντό της Αράχνης.

Η νεαρή υφάντρα βλέποντας να καταστρέφεται το θαυμαστό έργο που με τόση επιδεξιότητα είχαν υφάνει τα χέρια και η ψυχή της θέλησε να δώσει τέλος στη ζωή της περνώντας θηλιά στον λαιμό της.

Τη λυπήθηκε όμως η Αθηνά, την άγγιξε με τα χέρια της και πριν η νεαρή κοπέλα καταλάβει τι συμβαίνει, άρχισε να νιώθει το σώμα της ν' αλλάζει. Μα τί γινόταν; Ξαφνικά τα πάντα γύρω της μεγάλωναν, τα δάχτυλα της λέπταιναν και γίνονταν πόδια, τα μάτια της πολλαπλασιάζονταν.

Ο αργαλειός της δεν υπήρχε πια μα τη θέση του πήρε μια μεταξένια κλωστή που ήταν σαν να βγαίνει από τα βάθη της ψυχής της. Μεμιάς άρχισε να κάνει το μοναδικό πράγμα που ήξερε να κάνει πολύ καλά. Άρχισε να υφαίνει, να υφαίνει ασταμάτητα. Μόνο που τώρα αυτή ήταν και ο αργαλειός, αυτή και το υφάδι.

Έτσι, λοιπόν, η Αθηνά τη μεταμόρφωσε σε αράχνη που υφαίνει αιώνια τον ιστό της υπενθυμίζοντας στους ανθρώπους ότι ποτέ μα ποτέ δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα όρια τους.